

VARINGHOLT KRONIEKEN

Boek 2

Dodelijke Magie

Door: Rolf Österberg

Hoofdstuk 1

Skalmarkelda

'Orakel!'

Ze trilt van woede en wijst naar de vrouw die haar ernstig aankijkt. Ze is haar eerder in een droom tegengekomen. Dit is niet het Orakel, maar een vreemde, oude vrouw, met een normale, warme stem.

'Jij hebt Ryanny...' Dan stokt haar stem. Ben ik dood, vraagt ze zich opeens af. De Profeet die ze in leven heeft gelaten, heeft zich met haar Magie tegen haar gekeerd. Ze slikt en vraagt benepen: *'B...ben ... ben ik dood?'*

'Kijk!'

Ze ziet zichzelf op een bed in een grote kamer liggen. Er staan talloze brandende kaarsen. Jynx, Cwidi, Iridia en Xirhice zitten naast het bed. Jynx huilt, Iridia ziet lijkleek en Cwidi's ogen hebben een koude glans. Xirhice die eruitiet alsof ze niet kan begrijpen dat zij, Nanali, dood is, pinkt een traan uit haar ooghoek. Is het dag of nacht? Hoelang ligt ze daar al? Wordt zij, net als Ryanny, aan het vuur gegeven? Of is dit een projectie?

'Een projectie', besluit ze aarzelend hardop, gevolgd door: 'Of ben ik toch dood?'

'Een projectie. Je bent ernstig gewond, maar zult het overleven. Kijk!'

De vrouw houdt haar geopende rechterhand omhoog. Erboven ziet ze een tafereel waarvan ze ieder detail kan onderscheiden. De enorme bomen, een nachtejager met zijn diepblauwe fonkelende ogen, een roedel speels over een vlakke rennende wolven, schitterende vogels, enorme apen en een vallei met daarin een zwart paard met een hoorn op zijn hoofd. In het dal klatert het water van vier watervallen in een beek. Het duizelt haar. De vrouw toont haar het Dodenwoud. Maar wat heeft ze daaraan nu ze dood is? Nee, het was een projectie, houdt ze zich niet geheel overtuigd voor.

'Het Dodenwoud. Je hebt dat ongetwijfeld herkend. Een van de vier watervallen maakt je weer heel.'

'Maar, maar...'

'Nanali, ga erheen. Hoed je voor de witte eenhoorn. Wees niet alleen op je hoede voor Shasqua maar ook Moriko. Blijf kritisch.'

'Wie ... wie ben je?' vraagt ze fluisterend.

‘Een oude vrouw die het beste met je voor heeft. Als je er later de tijd voor kunt vinden, kom dan naar Ysland. Wij hebben elkaar veel te vertellen.’

Het is donker als ze wakker wordt. Ze heeft alleen een nachthemd aan. Haar lichaam doet pijn en ze is van top tot teen bezweet. In het andere bed ligt iemand die rustig ademhaalt. Cwidi?

De droom flitst aan haar voorbij. Elk woord staat in haar geheugen gegrift. Ze moet naar de latrine en gooit de donsdeken van zich af. Met moeite krijgt ze haar benen over de rand van het bed en ze wil gaan staan, om direct daarop met een bons neer te vallen.

‘Nanali? Nanali? Je bent... Bij Moriko, Nanali?’

Niet Cwidi maar Xirhice slaapt naast haar. De Waituri steekt met een lufer een olielamp aan en komt naar haar toe.

‘Wij dachten dat je dood was, maar ik voelde dat je nog leefde. De chirurgijn kon geen hartslag ontdekken en was er zeker van dat je niet meer ademde.’

Xirhice pakt haar voorzichtig onder haar oksels en wil haar helpen omhoog te komen, maar er zit geen gevoel in haar benen.

‘Ik ... ik wilde naar de latrine en...’

‘Wacht even.’ Xirhice zet haar tegen het bed en komt na een paar minuten met een stoel terug waaronder een pot is gemonteerd. ‘Ook een uitvinding die nu van pas komt. Neem je tijd. Ik ga de anderen informeren dat je nog leeft.’

‘Kom alleen terug. Ik wil je over mijn droom vertellen.’ Die geen droom is, denkt ze erbij.

* * *

‘Voordat je gaat vertellen. Ik denk dat je geen gevoel in je benen hebt en daarom niet kunt staan’, zegt Xirhice.

‘Ik heb wel een beetje gevoel in mijn benen, zelfs mijn voeten, maar mijn spieren zijn erg verzwakt of begrijpen niet dat ik wil gaan staan.’

‘Dan moeten we hopen dat dit ongemak vanzelf weer weggaat.’ Ze zegt het tegen beter weten in. *Nanali is verlamd en daar is niets tegen te doen! Ik heb dat wel eens bij de Waituri meegemaakt omdat iemand uit een boom viel en ongelukkig terecht kwam. Wat verschrikkelijk dat het haar overkomt. Ik moet mijn emoties onder controle houden.*

Ze heeft haar geholpen om van de potstoel af te komen en heeft haar weer op bed gelegd. Nanali duwde zich omhoog en Xirhice propte kussens achter haar rug.

‘Het is mijn eigen schuld. Ik had het gevoel dat de Profeet niet de waarheid sprak. Is zij...’

‘Direct nadat ze haar Magie heeft gebruikt, is zij door de boogschutters doodgeschoten. Je zwaard heeft je leven gered. De blauwe streep was op je rug gericht, maar werd door het zwaard afgeleid. Je bekken kreeg de afgezwakte latrik te verwerken en daardoor ben je verlamd. Iedereen wil je zien, maar ik heb allen verzocht te wachten tot je in staat bent om je verhaal te doen, als je dat al wilt.’

‘Ik heb een droom gehad die ik me heel goed kan herinneren.’

Xirhice luistert aandachtig naar wat Nanali vertelt. Wie is de vrouw, over wie Nanali heeft gedroomd? Niet het Orakel. Een andere godin? Het Orakel dat in Ysland haar toevlucht heeft gezocht? Ze kan er geen touw aan vastknopen. Dromen zijn slechts dromen, maar voor Nanali ligt dat anders. Haar dromen, ook deze, hebben een bepaalde betekenis. De vrouw heeft haar niet alleen voor Shasqua maar ook voor Moriko gewaarschuwd. Ze besluit er het zwijgen toe te doen. Speculeren wat de betekenis van Nanali’s droom is, leidt tot niets.

‘De strijd gaat door. Mijn lichamelijke ongemak zal verdwijnen als ik de waternvallen in het Dodenwoud vind.’

Xirhice ziet haar vastberaden blik. Misschien beseft Nanali nog niet hoe zeer ze nu van anderen afhankelijk is.

‘Er moeten aanpassingen worden gemaakt’, stelt ze voor. ‘Ik zal ervoor zorgen dat Hryrnyr naar hier komt. Hij heeft een briljante geest. Ben je bereid de anderen te ontvangen?’

‘Hoe verklaar ik dat ik, om heel te worden, naar het Dodenwoud moet?’

‘Waarom zou je dat zeggen? Noem met geen woord de droom. De verklaring dat je benen zijn verlamd, is iedereen duidelijk en allen zullen Moriko danken dat je nog leeft.’

‘Moriko...’

‘Nanali, ik heb ook mijn twijfels sinds je me van je dromen hebt verteld.’ Ze vertelt waarom ze haar godin soms niet begrijpt. ‘Ik stel voor om de anderen te vertellen hoe je je voelt.’

‘Wie willen er binnenkomen?’

‘Cwidi, Jynx, Iridia, Aigaxera en Daphinophe. De mannen weten niet dat je nog leeft. Er staan twee koeriers buiten het huis, een van Xalanan en een van de

maarschalk. Zij hebben de opdracht om hun zo snel mogelijk nieuws over je gezondheid te brengen. Zij zullen zeker later naar hier komen.'

'Xirhice, dank je voor je advies. Vraag iedereen om binnen te komen.'

* * *

'Hryrnyr, ik wil over zeven dagen Skalmarkelda achter mij laten en naar het noorden zeilen om de strijd tegen de Kygs en de Varons aan te gaan.'

De geleerde heeft haar gevraagd om te gaan staan, wat alleen met behulp van Jynx en Iridia lukte. Haar benen zwabberden en gehoorzamen haar niet.

Het Dodenwoud, de watervallen. Ik moet daarheen!

'Ik zal zien hoe ik je kan helpen om niet aan bed te zijn gekluisterd', zegt hij. 'Ik moet dit met mijn uitvinders bespreken.'

'Ik wil op het grootste oorlogsschip de oversteek maken en ik heb een hut nodig die bovendeks ligt.'

'Daar zal ik voor zorgen, hoewel zeven dagen een bijzonder korte tijd is om dat te verwezenlijken.'

'Hryrnyr, dat besef ik. Doe je best.'

Ze is blij dat ze alleen is. Haar vriendinnen hebben haar bezworen dat zij haar dag en nacht bij zullen staan. Cwidi heeft voorgesteld om de twee Profeten die in het paleis zijn, uit te schakelen omdat zij zich ook tegen haar kunnen keren, maar zij heeft gezegd daar niet in te geloven. Jynx vroeg zich af of het verstandig was om onder deze omstandigheden de vloot aan te voeren en zij heeft haar verzekerd dat het ongemak waarmee zij nu worstelt, geen belemmering wordt. Daphinophe heeft gehuild en Nanali heeft haar getroost. 'Daphinophe, een lichamelijk ongemak hoeft geen belemmering te zijn om leiding te geven. Jij wordt een koningin over wie de geschiedzangers nog heel lang hun verhalen in elke taveerne ten gehore zullen brengen. Op een dag kom ik terug en ik hoop dat ik dan niet door de buis Skalmarkelda binnen hoef te komen.'

Allen zijn in de lach geschoten, ook Daphinophe door haar tranen heen.

Maar ze kan niet ontkennen dat ze nu hulpbehoevend is. Haar vriendinnen hebben haar aangeboden om haar te helpen en hebben een schema gemaakt wie bij haar zal blijven. Xirhice heeft gesteld dat de vijf zusters van de Orde die haar op haar tocht zullen begeleiden, die taak over zullen nemen.

Cwidi heeft nogmaals de twee Profeten genoemd die in het paleis verblijven. Na een discussie, waarbij ze uitsluitend heeft geluisterd, heeft Xirhice voor-

gesteld om hen over de twee oorlogsbodems te verdelen omdat ze met elkaar contact kunnen houden.

Zij had dat al eerder in gedachte. 'Cwidi blijft bij mij. Jynx en Iridia gaan naar het tweede schip. Wyn wordt de commandant van de strijders op het schip waarmee wij naar hier zijn gekomen. Ik beslis straks hoeveel strijders er meegaan. Ik wil mij met Wyn en andere officieren beraden over hoe we een dreiging van de Kygs het hoofd kunnen bieden.'

Cwidi heeft gevraagd of zij bij die bespreking mogen zijn en daarin heeft ze toegestemd.

Na deze overdenking kan ze haar ogen niet langer openhouden en valt in een diepe slaap.

Het is laat in de middag als ze verfrist wakker wordt. Iridia zit naast haar bed met haar hoofd op haar borst. Ze is door slaap overmand, denkt ze met een glimlach. Ze wil haar aanstoten, als haar hoofd omhoogkomt.

'Mijn verontschuldiging dat...'

Ze lacht. 'Niet nodig. Iedereen moet slapen. Hoeveel tijd heb ik nog voor de maarschalk en de anderen naar het paleis komen?'

'Aigaxera heeft me verteld dat zij twee uur na het ondergaan van de zon in de vergaderzaal zullen zijn. Xirhice zorgt voor een gemakkelijke stoel. Zal ik wat te eten brengen?'

'Goed plan en de potstoel moet ik ook met een bezoek vereren.'

'Welkom. Jullie zien dat Magie niet altijd dodelijk hoeft te zijn. Ik ben er het levende bewijs van', zegt ze als het geroezemoes is verstomd. Allen zitten in een van de vele zalen van het paleis. Er staan kaffa, thee en pasteitjes op tafel en hoewel ze net heeft gegeten, loopt het water haar in de mond bij het zien van de lekkernij. Ze zit aan het hoofd van de tafel in een speciale stoel met heel veel kussens. 'Maar er is wel iets anders met mij aan de hand. Zoals jullie hebben gezien, werd ik ondersteund door Jynx en Iridia toen ik de zaal binnenkwam. Mijn benen zijn bijna gevoelloos en gehoorzamen mij niet. Een ongemak waarmee ik moet leren leven. Het zal mij niet verhinderen om over zeven dagen met twee oorlogsschepen het grote water over te steken en de vloot van de Kygs aan te vallen.'

'Prinses, elke soldaat, onderofficier en officier kan een voorbeeld nemen aan de wilskracht die je uitstraalt en de moed die je toont', zegt Mirakion. Hij gaat staan en salueert naar haar. De andere strijders volgen zwijgend zijn voorbeeld.

‘Maarschalk, mijn dank voor je woorden. Ik stel voor dat we vanaf nu blijven zitten. Dan gaat het gesprek ook wat vlotter. Xirhice?’

‘Morgenochtend verwacht ik Drakkar en een groep Sawra. Ik stel voor dat de prinses daar niet bij aanwezig is en zij een van haar vriendinnen als haar vervanger aanwijst.’

De Gazidian kijken haar met open mond aan. Xirhice heeft in het Gazidian gesproken en hoewel zij veel woorden verkeerd uitspreekt, heeft iedereen haar kunnen verstaan.

‘Regentes, mijn bewondering voor je groeit met de dag. Je hebt je in heel korte tijd onze taal machtig gemaakt.’

De anderen aan tafel mompelen instemmende woorden.

‘Wie zal je vervangen?’ vraagt Xalanan.

‘Jynx. Zij zal zich alleen met de gesprekken en voorstellen bemoeien als haar mening wordt gevraagd. In dat geval spreekt zij namens mij. Het is een zaak tussen de Sawra, de Gazidian en onze toekomstige koningin.’

‘Die door de regentes en mij wordt bijgestaan’, zegt Aigaxera.

‘Ik ga ervan uit dat de Sawra het voorstel aannemen. Misschien dat er zich een kleine groep afscheidt, maar met die kan het leger later afrekenen. De rekrutering van het nieuwe leger gaat bijzonder voorspoedig. Op dit moment hebben we ruim duizend strijders van wie meer dan vijftig vrouwen. Ik verwacht dat ik binnen een maand de beoogde drieduizend strijders onder de wapenen heb, waarbij ik erop reken dat de Sawra deel van het leger zullen uitmaken.’

‘Laten we hopen dat Drakkar de Sawra heeft weten te overtuigen. De nieuwe Raad?’

‘We proberen vertegenwoordigers uit alle lagen van de bevolking te krijgen. Ik denk hierbij aan een Raad van niet meer dan twaalf mannen en vrouwen en een leider. De meest ervaren leiders komen van het vroegere opper-Skalmarkelda’, zegt een persoon die haar als een belangrijke koopman is voorgesteld en wiens naam ze is vergeten. Hij moet van onbesproken gedrag zijn, anders had hij niet aan deze tafel gezeten.

‘Ik zal mij steeds minder bemoeien met alles wat er in Sahrawi wordt besloten en concentreer mij op mijn tocht naar het noorden.’ Nanali ziet de weifelende blikken van de anderen. Iedereen, zelfs haar vriendinnen, hebben hun twijfel of zij met verlamde benen in staat is om tegen de Kygs en de Varons de wapens op te nemen.

Dat ben ik. Ryanny, twijfel niet aan mij. Ik zal bij elke Varon die ik op laat hangen, aan je denken.

‘Maarschalk, wil je kolonel Gaumnyr aan mijn strijdmacht toevoegen? De officier geeft me het gevoel dat hem op logistiek gebied niets ontgaat.’

‘Je verzoek hoeft ik niet in overweging te nemen. Hij zal zich zo spoedig mogelijk officieel bij je melden.’

‘Ken je een officier die leiding aan de ongeveer duizend strijders van Sahrawi kan geven?’

‘Je hebt het antwoord al gegeven: Gaumnyr. Ik zal hem vragen welke officieren en onderofficieren hij aan de strijdmacht wil toevoegen. Ik neem aan dat hij dat met de Sawra opneemt.’

‘Dat lijkt me een goed plan.’ Nanali gaat wat verzitten en pakt haar kopje. Iridia die naast haar zit, schenkt er kaffa in en Jynx geeft haar het kommetje melk en suiker aan. Allen kijken naar haar bewegingen. Het zijn alleen mijn benen, had ze hun het liefst toegesnauwd, maar ze houdt haar mond. Ze zet het kopje neer en roept haar Magie op. Een ogenblik is ze bang dat die haar heeft verlaten, maar een tel later is ze onzichtbaar. De ogen van de Gazidian spreken boekdelen. Verbazing vermengd met angst voor hen die de Magie niet eerder hebben gezien. Ze verbreekt de concentratie en is weer zichtbaar. Een verklaring geeft ze niet. Niemand stelt een vraag en de openhangende monden van de Gazidian sluiten zich weer.

‘Regentes, maarschalk, is er iets dat op dit moment mijn dringende aandacht vereist? Als dat niet zo is, ga ik naar mijn vertrek terug.’

‘Er zijn nog veel zaken te bespreken, maar daar ben je niet bij nodig.’ Xirhice pakt een bel van tafel en rinkelt ermee. Er komen twee zusters van de Orde binnen die kort naar de aanwezigen rond de tafel buigen.

‘Mag ik nog een opmerking maken?’ vraagt Xalanan.

‘Natuurlijk’, zegt Nanali vriendelijk.

‘Hryrnyr heeft mij gevraagd of hij een onderhoud met je kan hebben. Hij heeft ideeën die je leven, zolang je benen niet volledig functioneren, gemakkelijker zal maken.’

‘Goed, stuur hem over twee uur naar mij toe.’

Allen staan op. De twee zusters helpen haar omhoog en ondersteunen haar waarbij haar krachteloze benen over de grond slepen.

Geen fraai gezicht maar ik schaam me er niet voor dat zij mij zo zien. Ik zal aan allen die mij volgen, leidinggeven.

Xirhice rijdt naast Mirakion naar de delegatie van de Sawra die op het plein wacht. Drakkar staat met links van hem een man die in zwart leer is gekleed en aan zijn rechterkant een vrouw in groen leer. Beiden zijn van middelbare leeftijd en maken een rustige, zelfverzekerde indruk. Achter de voormalige raadsman van Acheron staan op een rij acht strijders, gekleed in leer afgezet met bont. Hun paarden briesen onrustig en schudden met hun hoofden. Een paar schraapt met de hoeven over de stenen. De man en de vrouw naast Drakkar zijn, zo te zien, niet bewapend, maar de acht die achter hen staan, zijn dat wel. Allen hebben een boog en een koker pijlen aan hun zadel hangen. In een koker steekt een speer en op hun rug dragen er vier een zwaard, de anderen een strijdbijl.

‘Welkom.’ Xirhice stuurt haar paard tot een paar meter voor Drakkar en zegt: ‘Prinses Nanali wordt door Jynx vertegenwoordigd. Ik begrijp dat de Sawra hiernaartoe zijn gekomen om op voet van gelijkheid te onderhandelen?’ Ze ziet de verbaasde blik van Drakkar en begrijpt waarom hij zo kijkt.

‘Magie?’ grinnikt hij.

‘Ik heb de gave om een taal snel te leren. Dat is geen Magie’, reageert ze vriendelijk.

‘Ik heb de Sawra geïnformeerd over wat er is gebeurd. Naast mij staan twee Sawra die het verhaal uit de mond van maarschalk Mirakion willen horen.’

‘Dat begrijp ik.’ Ze draait haar goedmoedige rug en gaat terug naar achteren. Het duurt even voor ze weer naast de Gazidian staat. Het zal niemand ontgaan zijn dat ze niet bepaald een goede ruiter is.

‘Wij hebben Acheron gezegd dat de Sawra hun levenswijze niet hoeven aan te passen. Zij zijn veehouders en hebben ook landbouwgrond in de oases. De Sawra kunnen alles behouden. Wij hebben hem gevraagd om de nieuwe wetten die in geheel Sahrawi zullen gelden, te respecteren.’

‘En gehoorzaamheid aan een kind zweren’, zegt de man rustig.

‘Daphinophe zal pas op achttienjarige leeftijd tot koningin worden gekroond. Een achttienjarige vrouw is geen kind meer. Vele vrouwen van die leeftijd, ook bij de Sawra, zijn dan gehuwd en hebben al één kind, of zelfs meer’, zegt de maarschalk. ‘Trouw zweren is niet genoemd, wel respect tonen.’

Het wordt stil. De man zegt iets tegen de vrouw, wat ze niet kan verstaan.

‘En daarom is Acheron gedood?’ vraagt de man.

Xirhice vraagt zich af wat de man bedoelt. Hij heeft de vraag kalm gesteld.

‘Hij trok als eerste het zwaard en wees ermee naar de prinses, een gebaar dat een van haar vertrouwelingen als dreigend beschouwde. Haar Magie heeft hem gedood.’

‘Waarna Farlar zijn zwaard uit de schede wilde halen. Ik heb een eind aan het leven van de voormalige kapitein gemaakt’, zegt Xalanan.

Heel verstandig om hem niet als deserteur te betitelen, denkt Xirhice. ‘Ik stel voor om aan de delegatie de stad, inclusief het vroegere opper-Skalmarkelda, te tonen. Wij zullen alle vragen beantwoorden en voorstellen in overweging nemen.’

Vier uur later zijn zij terug bij de poort. De tocht door de stad heeft de Sawra de ogen geopend. Alleen het paleis zijn zij niet binnengegaan. Wel heeft Mirakion hun Dood getoond en vier soldaten hebben een pijl richting de zee afgeschoten. De demonstratie maakte diepe indruk op de strijders. Xalanan heeft hun op haar verzoek eten aangeboden dat in de eetzaal van de koopman die zij eerder heeft gezien, is opgediend. Alcohol heeft ze bewust achterwege gelaten. Een opmerking werd er niet over gemaakt. De vrouw en de man hebben zich als Yelmae en Orimaeron voorgesteld. Yelmae vertegenwoordigt de vrouwen van de Sawra en Orimaeron is de aanvoerder van de grootste clan.

‘Zijn er strijders van de Sawra bereid om de prinses naar het noorden te volgen?’ vraagt ze voor de poort wordt geopend.

‘Die vraag is eerder door Drakker naar voren gebracht. Acheron heeft vijfhonderd strijders beloofd, maar de situatie is gewijzigd. Waar denkt de prinses aan?’ vraagt Orimaeron.

‘Jynx, wil jij die vraag beantwoorden?’

‘Op dit moment zijn er meer dan duizend Gazidian die deel van haar strijdmacht willen uitmaken, maar de prinses heeft erop gestaan om de Sawra de gelegenheid te geven haar te volgen. Geen vijfhonderd, maar vierhonderd. Het wordt een lange overtocht en de beide grote oorlogsschepen kunnen maximaal vierhonderd strijders opnemen. Er zullen geen paarden meegaan.’

‘Wij hebben vijf dagen nodig om de clans te bereiken’, zegt Orimaeron. ‘Daarna zullen Drakkar, Yelmae en ik naar hier komen. Er zouden aanvullende voorstellen en vragen kunnen zijn. Wij begrijpen dat wetten van een land door alle onderdanen dienen te worden nageleefd. Ook hebben wij er, voor zover ik daar nu over kan oordelen, geen bezwaar tegen om een vorst het respect te tonen zolang hij dat verdient. Ik zal strijders vragen of zij deel willen uitmaken

van de strijdmacht die naar het noorden gaat om de Varons te bevechten. Over vijf dagen, twee uur na het opkomen van de zon.'

'Als toekomstige koningin van Sahrawa zie ik naar vrede en voorspoed uit', zegt Daphinophe. Xirhice en Aigaxera hebben haar voorgehouden om dat tegen de delegatie te zeggen voor zij Skalmarkelda verlaten.

Yelmae knikt en zegt: 'De toekomstige koningin is wijs voor haar jaren.'

Met die laatste woorden vertrekken de Sawra.

'Wat denken jullie ervan?' vraagt Xirhice als de poort weer is gesloten.

'Ik denk dat ook zij de oorlog die al jarenlang woedt en aan beide kanten veel slachtoffers heeft gemaakt, willen beëindigen. Het gaat nu om gezichtsverlies. Zij zullen misschien nog met een paar eisen komen die met hun levensstijl te maken hebben, maar dat ze het idee om in vrede en voorspoed te kunnen leven, omarmen. Ik ben er ook van overtuigd dat er heel veel Sawra prinses Nanali naar het noorden willen volgen.'

'De prinses wil over zes dagen uitvaren. Is dat haalbaar?' vraagt Xirhice aan Mirakion.

'Regentes, probeer haar te overtuigen dat zij zeven dagen langer nodig heeft. Zeg haar dat er een paar dagen moet worden geoefend om de strijdmethoden tussen de Sawra en de Gazidian op elkaar af te stemmen. Dat is bitter noodzakelijk. Een zeeslag is heel iets anders dan een strijd op het land. De leiding zal in handen liggen van de adjudant die ik voor zijn vertrek tot kapitein bevorder. Vanaf vandaag zijn er dertien dagen nodig.'

'Ik overtuig haar', zegt Xirhice. 'Maar ik heb jouw steun nodig. Misschien ook die van Iridia en Cwidi.'

'Je kunt op mij rekenen', zegt Jynx.

Mirakion heeft gelijk. Er is meer tijd nodig of de oorlog die Nanali met de Varons en de vloot van de Kygs aan wil gaan, is al verloren voor die goed en wel is begonnen.

Ze neemt zich voor om met Hryrnyr een gesprek te voeren.

* * *

'Prinses, ik heb je toestand met mannen en vrouwen van mijn groep besproken en wij hebben ideeën die wij je voor willen leggen.'

Nanali heeft haar bijna levenloze benen met een deken afgedekt. Xirhice heeft haar gevraagd om Hryrnyr te woord te staan. Hij is met een vrouw binnengekomen. Haar naam is bij haar het ene oor in en het andere uit gegaan.

‘Mogen wij je benen onderzoeken?’ vraagt de vrouw.

‘Ga je gang.’ Ze slaat de deken terug. Ze heeft een korte, katoenen broek aan. Het is warm in de kamer. Twee zusters van de orde slapen nu bij haar. De ijzeren kachel, ook een uitvinding, geeft meer warmte dan een open vuur. De beide zusters hebben er te veel zwarte stenen in gegooid die vreemd genoeg branden en lang nagloeien.

De vrouw brengt haar voeten omhoog en knijpt in haar gevoelloze knieën. Alleen als zij onder haar voetzolen met een houten voorwerp strijkt, voelt ze een lichte tinteling.

‘Wij kunnen het volgende doen.’

Nanali luistert met het nodige cynisme.

Ik moet naar een waterval in het Dodenwoud. Daar wacht de genezing.

Toch wordt haar belangstelling langzaam maar zeker gewekt. Hryrnyr legt haar uit waar zij aan denken. ‘Je kunt je benen wel naar voren en achteren bewegen maar er niet op staan. Vanaf de heup tot de enkel een smalle plank aan de binnen- en buitenkant van je benen die met riemen worden vastgemaakt. Je kunt op twee staken steunen die je onder je oksels doet. Dan kun je je voortbewegen.’ Hij haalt een vel papier tevoorschijn waarop hij zijn idee heeft getekend. ‘Hulp van anderen blijft nodig, maar in veel mindere mate dan nu het geval is.’

Op het dek van een schip, denkt ze met een frons in haar wenkbrauwen, maar ze houdt die opmerking voor zich. ‘Dat ... dat ziet er veelbelovend uit’, zegt ze zonder enthousiasme.

‘We hebben nog iets. Als we wielen aanbrengen onder de stoel waarop je zit, kan iemand die duwen en ook dat maakt het verplaatsen gemakkelijker.’

‘Op een schip.’ Ze kan niet nalaten nu wel die cynische opmerking te maken.

‘Ja, ook op een van de grote oorlogsbodems. Iemand kan je in een paar tellen van de ene kant naar de andere brengen. Wij zorgen dat er op het schip een aantal stroken voor de verrijdbare stoel worden gemaakt.’

‘Hryrnyr, ik geloof in je idee. Maar hoelang gaat dat duren?’

Beiden kijken elkaar aan. De geleerde knikt naar de vrouw. ‘Ongeveer tien tot maximaal twaalf dagen.’

‘Dat moet veel korter.’

Zo lang wil ik niet wachten.

‘Prinses, we moeten de stoel nog construeren, de oorlogsbodem aanpassen en kijken of het allemaal werkt. Ik zet de hele groep, twintig mannen en vrouwen, aan de uitvinding en wij beginnen daar vandaag mee. Wij zullen je regelmatig moeten vragen of je onze uitvinding wilt testen waarna er aanpassingen nodig zijn. Tien tot maximaal twaalf dagen waarbij wij je om veel medewerking verzoeken.’

Te lang, veel te lang. Ryanny, vergeef me...

‘Goed’, geeft ze niet van harte toe. ‘De dertiende dag zeil ik, twee uur na het opkomen van de zon, naar het noorden. Mochten de uitvindingen niet werken, heb ik daar vrede mee. Hebben wij een overeenkomst?’

‘Prinses, die hebben wij.’

De geleerden staan op, buigen en vertrekken.

* * *

Het Grote Water

Eindelijk. Vandaag verlaat ze Skalmarkelda en gaat ze op weg naar het noorden. Ze is vroeg wakker en denkt terug aan de dagen die achter haar liggen. Er is veel gebeurd en hoewel ze zich had voorgenomen om zoveel mogelijk buiten de politiek van Sahrawi te blijven en zich helemaal op de tocht en de komende strijd te concentreren, is dat maar deels gelukt. Haar twee zusters hebben haar tegen een voortdurende stroom van Gazidian en Sawra beschermd die haar om allerlei redenen wilden spreken. Nanali heeft het over zich heen laten komen. Veel bezoekers zijn niet verder dan Xirhice en Aigaxera gekomen. Maarschalk Mirakion en Jynx hebben haar over de voortgang van de besprekingen met de Sawra op de hoogte gehouden, die volgens hen zeer voorspoedig zijn verlopen. De Raad wordt binnen veertien dagen geïnstalleerd, er zullen een man en een vrouw van de Sawra in plaatsnemen. Er zijn meer dan duizend vrijwilligers van zowel de Gazidian als de Sawra die met haar naar het noorden willen, maar er kunnen er slechts vierhonderd van beide groepen mee. Gaumnyr heeft het commando van de achthonderd strijders op zich genomen, als zijn plaatsvervanger heeft hij een Sawra aangewezen. Iedere dag wordt er geoefend en de beide oorlogsschepen zijn meerdere keren uitgevaren. Op elk schip bevinden zich tachtig roeiers die diep in het schip vier ruimtes ter beschikking hebben. Op bevel van Gaumnyr zijn de troepen drie dagen op zee gebleven om te wennen. De helft is zeeziek geworden. Volgens de kolonel die ook uren over de

reling gebukt heeft gestaan, zullen de meesten geen tweede keer ziek worden. Zij heeft er nooit last van gehad, maar dat zegt niet veel.

Nanali heeft veel tijd met Gaumnyr en zijn plaatsvervanger, een woest uitziende Sawra die zich als majer Abreonor voorstelde, doorgebracht. Ze heeft gemerkt dat de samenwerking tussen beide officieren heel goed is.

Hryrnyr en zijn vrouwelijke plaatsvervanger hebben haar bijna iedere dag bezocht. Het resultaat is beter dan zij had verwacht. Ze kan zich met de smalle, houten planken die haar benen ondersteunen en de staken die zij onder haar oksels kan brengen, voortbewegen, maar de zusters zijn altijd dicht bij haar. Het kost tijd om de planken langs haar benen met leren riemen te bevestigen en ze denkt dat ze die wijze van voortbewegen weinig aan boord zal gebruiken.

De stoel met vier kleine wielen is een uitkomst. Ze zit er comfortabel in en haar verlamde benen rusten in leren uitsparingen. De stoel is solide gebouwd en heeft handvatten voor degene die haar duwt. Op aandringen van de uitvinders is ze ook op de oorlogsbodem geweest waar haar hut is gebouwd. Het met ijzer versterkte hout beschermt tegen de zwaarste pijlen. Hryrnyr sluit niet uit dat de Kygs over eenzelfde soort wapen als Dood beschikken. De drie ramen in de hut kunnen met ijzeren luiken van de binnenkant worden gesloten. Er staan ook drie extra bedden voor twee zusters en Cwidi en er is ook voor een zitlatrine, zoals de vrouw dat noemt, gezorgd. De ontlasting komt via een buizensysteem in zee terecht. Dat geldt voor allen die van latrines gebruik maken. Het schip wordt door olielampen verlicht die in ijzeren, met zand gevulde houders staan. De wacht heeft voortdurend zicht op de lampen. Het doven gebeurt door een hendel, waardoor de katoenen pit naar beneden wordt gebracht. Hryrnyr en zijn groep hebben er alles aan gedaan om brand op de schepen te kunnen voorkomen. Op diverse plaatsen staan bakken gevuld met een mengsel van poeder en zand waarmee vuur geblust kan worden. Emmers en schoppen liggen in een tweede bak. Er zijn nog meer zaken waar ze nog nooit van heeft gehoord die te maken hebben met de wijze van navigeren, het opvangen van regenwater, het conserveren van voedsel, enzovoorts.

‘Wij zijn er helaas niet aan toegekomen om met zwavel, waarover ik je heb verteld, te experimenteren, maar het is veelbelovend. Dat zal de oorlogvoering op het land en de zee volledig veranderen.’

‘Ik hoop dat de oorlogen spoedig achter ons zijn’, heeft ze geantwoord. Maar dat is een fantasie waar ze zelf niet in gelooft. Zelfs de goden staan elkaar naar het leven. Ze is in Varingholt met strijd en oorlog opgegroeid en dat is in haar nog zo jonge leven alleen maar erger geworden.

Ze moet weer in slaap zijn gevallen. Als ze haar ogen opendoet, is het licht. De zusters helpen haar uit bed en zetten haar op de latrine. Daarna baden ze haar, kleden haar aan in rood leer en brengen haar naar de eetzaal, waar al haar vrienden en vriendinnen op haar wachten. Ze kijkt beduusd naar de mannen en vrouwen. Het is even stil, dan begint Yorrath te klappen, dat luid door de anderen wordt gevolgd.

‘Ga zitten, ik word er verlegen van’, zegt ze gemeend.

‘Je ziet er in je rood leer uit als een strenge meesteres’, gniffelt Jynx en knijpt haar in haar arm. ‘Vandaag gaan we op weg. Ik kan niet wachten tot we de haven uit zijn.’

‘Ik zal je missen’, zegt Daphinophe. ‘Ik wil niet worden gekroond als jij daar niet bij kan zijn.’

‘Lieve toekomstige koningin, er zijn belangrijkere zaken dan mijn aanwezigheid. Maar ik zal mijn best doen om hier te zijn als de regentes de kroon op je hoofd zet.’

‘Ik beloof van mijn kant dat ik naar jouw kroning kom’, zegt Daphinophe ernstig.

‘Mijn kroning?’ vraagt ze verbaasd.

‘Ja, als koningin van Varingholt. Je nodigt me toch wel uit?’

‘Eh, ja, ja, maar ik weet niet of ik dat wel wil.’ Nanali voelt zich door Daphinophe onbewust in verlegenheid gebracht. Ze kijkt naar Mirakion die haar vriendelijk toelacht.

‘Ik kan me voorstellen dat je daar geen moment over nadenkt. Er zijn op dit moment veel belangrijkere zaken dan het koningschap in Varingholt’, zegt Xirhice.

‘Prinses, ik neem straks met bezwaard hart afscheid van je’, zegt de maarschalk. ‘Het moedige optreden van jou en je medestrijders zal door geen enkele Gazidian ooit worden vergeten. Mogen de goden met je zijn.’

Dat betwijfel ik. Mirakion noemt geen god bij naam. Heel verstandig.

Nanali wil hem een paar bemoedigende woorden toevoegen, maar krijgt daar de kans niet voor. Xalanan roemt haar en ook Yorrath voor hun moed. De jonge Waituri krijgt een hoogrode kleur en weet niet waar hij moet kijken. ‘Het doet mij pijn dat ik afscheid van de Waituristrijders moet nemen. Hun moed kan ik niet beschrijven.’

Er ontstaat een geroezemoes tot ze haar hand opsteekt. Iedereen kijkt haar verwachtingsvol aan.

‘Ik ben een Varon, evenals Ryanny die als een zuster voor mij was.’ Ze slikt een keer en gaat verder. ‘Mijn andere vriendinnen die met mij naar hier zijn gekomen, zijn Waituri, evenals regentes Xirhice, Yorrath die iets onvoorstelbaars heeft gepresteerd, en Wyn met zijn strijders. Zij hebben met mij de oversteek gewaagd en gaan met mij terug. Dat heb ik hun niet verplicht, zelfs niet gevraagd. Ik heb gewoon geen woorden voor hun trouw aan mijn zaak. De Varons hebben heel veel leed onder de Waituri veroorzaakt, maar mijn reden om hen aan te vallen en te vernietigen, is meer van persoonlijke aard. Allen die mij vergezellen, gaan een onzekere tijd tegemoet. De overtocht zal moeilijk worden en wat er daarna volgt, als we de strijd met de vloot van de Kygs aangaan, kan ik niet eens naar raden. Mijn dank en bewondering gaan ook uit naar Hryrnyr en zijn staf. Hun uitvindingen zullen een voordeel in onze strijd zijn, maar de uitslag blijft onzeker. De kans dat wij worden verslagen, is groter dan dat wij de legers die zich tegen ons zullen keren, overwinnen. Iedereen die mij volgt, is daarvan op de hoogte. Ook mijn trouwe vriendinnen, van wie ik zielsveel hou.’ Ze pauzeert even. Niemand zegt iets. Het is alsof iedereen zijn adem inhoudt. ‘Ik wil Xalanan, zijn vrouw Telvira en Aigaxera bedanken voor hun gastvrijheid en bescherming. Mijn speciale dank is voor de toekomstige koningin van Sahrawi, Daphinophe de eerste. Zij gaat een stap zetten waarvan ik niet weet of ik die moed ooit op kan brengen. Ik hoop dat regentes Xirhice en regentes Aigaxera haar nog lang kunnen helpen op haar pad, waar het aantal obstakels niet zijn te tellen.’ Ze haalt diep adem en besluit: ‘Ik stel voor dat we gaan.’

Opnieuw ontstaat er een geroezemoes.

‘Mag ik je in de koets uitnodigen?’ vraagt Daphinophe benepen. ‘Het is niet de koets van de emir. Ik heb gevraagd om die te verbranden. Het goud waarmee de koets was versierd, is gebruikt om de armen en de voormalige slaven te helpen bij het opbouwen van hun bestaan.’

‘Lief van je dat je me dat vraagt’, zegt Nanali.

De beide zusters helpen haar omhoog. Hryrnyr komt met de vrouw haastig naar haar toe. Ze is zielsblij met de stoel die door hem naar buiten wordt geduwd, waarbij sterke handen nodig zijn om haar over een paar drempels heen te helpen. De wieltjes ratelen op de keien. Bij de ingang van de poort die toegang tot Aigaxera’s huis geeft, staat wat naar achteren de koets die niet door zes, maar twee paarden wordt getrokken. Xirhice begrijpt dat het tonen van overdadige luxe door een toekomstige koningin geen goed begin is, daar is ze het volledig mee eens.

Hryrnyr duwt haar de straat op. Tot Nanali's verbazing staan er heel veel mensen die haar aanstaren. De vrouwen gaan op een knie zitten.

'Bewoners van Skalmarkelda, blij staan', zegt ze vriendelijk met luide stem. 'Als ik kon, zou ik voor jullie op mijn knieën gaan zitten. Jullie hebben je allen van je beste kant laten zien en daarvoor ben ik iedere man, vrouw en kind dankbaar.'

Ze is nauwelijks uitgesproken of de mensen beginnen te klappen. Velen roepen haar wensen toe die ze maar deels kan verstaan. Als ze bij de koets aankomt, helpen een paar strijders haar erin.

Ze moeten zich door rijen met mensen een weg zoeken en komen na een uur eindelijk bij de haven aan. Nanali heeft met Daphinophe, Xirhice en Aigaxera een voor haar gevoel luchtig gesprek gevoerd, waarbij zij nog eens uitgebreid moest vertellen hoe ze zich voelde voor ze het water, en vooral de buis, inging. 'Ik was in mijn hart ervan overtuigd dat mijn laatste uur had geslagen, maar het ging allemaal veel sneller dan ik dacht. Het bad dat ik in het huis van Xalanan en Telvira mocht nemen, was een van de beste dingen die ik in mijn korte leven heb meegemaakt', heeft ze hun glimlachend verteld.

Vooraf Daphinophe heeft haar het hemd van het lijf gevraagd. 'Ik had dat niet gekund', heeft zij zuchtend gezegd.

'Als iets echt moet, kun je veel meer dan je denkt', heeft ze haar voorgehouden.

'Ik zal denken aan wat jij hebt gedaan om ons te bereiken als ik het gevoel krijg dat ik iets niet kan', heeft Daphinophe haar ernstig toevertrouwd.

De deur van de koets wordt door Gaumnyr aan de ene kant en zijn plaatsvervanger aan de andere kant geopend. Hryrnyr staat met mannen en vrouwen van zijn dienst met de rijdende stoel gereed. De zusters zijn er ook en helpen haar om erin te gaan zitten. In twee rijen staan de Gazidian en Sawra die met haar meegaan, om en om als een erewacht opgesteld. De volledig bewapende mannen kijken strak voor zich uit. Een van de zusters duwt Nanali. Achter haar lopen haar vriendinnen, Wyn en zijn twee strijders, Yorrath en daarachter Daphinophe met Xirhice en Aigaxera. Gaumnyr en Abreonor flankeren haar.

Ze knikt hier en daar en komt aan bij de loopplank. Die heeft geen trapvorming, maar is glad is en komt uit bij een soort deur in de reling van het schip. Hryrnyr heeft geen half werk geleverd.

De voormalige adjudant, door de maarschalk tot kapitein bevorderd, staat stram en brengt zijn rechtervuist naar zijn borst. Hij voert op beide schepen veertig zeesoldaten aan die ook Dood bedienen.

‘Welkom op de Zeedraak’, zegt hij. ‘De kapitein heeft mij gezegd dat we over een half uur de haven uit kunnen zijn.’

‘Dan niet getreuzeld’, zegt ze opgewekt. ‘Varen wij als eerste?’

‘Nee, achter de Zeeslang. Achter ons het schip waarmee je de oversteek hebt gemaakt, de Nanali. Daar heb ik twee van mijn mannen gestationeerd die vlaggen zullen bedienen.’

Ze fronst. ‘De Nanali?’

‘De kapitein, met wie ik heb overlegd, heeft het schip “Nanali” gedoopt. Het staat op beide kanten van het schip geschilderd.’

Ze schiet in de lach. *Misschien brengt het een beetje geluk.*

Hryrnyr is met de vrouw die hem altijd vergezelt nog op het dek. Hij toont Nanali de hut die speciaal voor haar is gebouwd. Daarna zet hij de stoel op het midden van het schip op een vierkant platform. ‘Degene die achter je staat, kan de stoel geheel in het rond draaien zodat je ook kunt zien wat er achter je gebeurt.’

‘Hryrnyr, ik dank je en hoop dat je met anderen van je dienst op een dag naar Varing kunt komen om Varons te leren hoe ze van al je uitvindingen kunnen profiteren. Blijf met je dienst trouw aan de toekomstige koningin. Ga nu. Het wordt voor mij de hoogste tijd om naar het noorden te varen.’

Hryrnyr en de vrouw haasten zich de loopplank af. De zuster achter haar draait de stoel zodat zij Daphinophe, Xirhice en Aigaxera op de kade kan zien. Achter het drietal staan duizenden Gazidian. De trossen worden op het schip gegooid en langzaam wendt de Zeedraak het steven. Er klinkt een tweetonig fluitsignaal en de roeiers komen in actie. Nanali steekt haar hand op. Uit duizenden kelen wordt haar naam gescandeerd. Het geeft haar een goed, maar ook beangstigend gevoel. Iedereen die daar staat denkt dat zij onoverwinnelijk is. Het tegendeel is echter waar.

‘We zijn eindelijk op weg’, zegt Cwidi naast haar. ‘Zal ik de zusters vragen om je naar je hut te brengen?’

‘Straks.’

Ik heb naar dit moment uitgezien, toch slaat de angst mij om het hart als ik eraan denk wat ons te wachten staat. Maar ik kan niet anders, ik moet naar het noorden. De Wisselaar heeft zijn langste tijd gehad.

De Zeedraak en het zusterschip de Zeeslang, zijn indrukwekkende schepen. De twee zeilen zullen ieder schip sneller voortstuwen dan de Nanali, maar Gaumnyr heeft haar verzekerd dat de schepen bij elkaar zullen blijven. Dat hoopt ze, al is ze er niet gerust op als ze aan de storm denkt die zij tijdens de overtocht hebben meegemaakt. Ze hebben toen alle geluk gehad om niet op de rotsen te pletter te slaan.

Ze heeft geen idee of het Orakel nog eens aan haar zal verschijnen. Of de godin Moriko, die het Dodenwoud als haar domein beschouwt.

Langzaam verlaten ze de haven. Eenmaal erbuiten geeft de kapitein opdracht de zeilen te hijsen. Veertien dagen bij gunstige wind.

‘Moriko, sta ons bij’, mompelt ze. ‘Stuur geen stormen op ons pad.’

‘Ik ga naar mijn hut. Kom straks naar mij toe’, zegt ze tegen Cwidi. Ze wil alles nog eens goed overdenken. Voor de zoveelste keer, denkt ze spottend.

Als ze tien minuten later op de zachte matras ligt, razen de gedachten door haar heen. Nu het erop aankomt, bekruipt haar de onzekerheid. Niet nu, denkt ze wanhopig. Niet nu. Haar oogleden worden zwaar en ze valt in slaap.

De eerste nacht op zee verloopt kalm. Nanali is op haar verzoek, uren nadat de duisternis is ingevallen, door twee zusters in haar stoel naar de reling gebracht. Ze geniet van de zilte zeelucht, de wind in haar gezicht en de miljoenen sterren die in de donkere hemel flonkeren. De kapitein van de Zeedraak komt naast haar staan.

‘Het is vannacht nieuwe maan’, zegt hij nadat hij de pijp uit zijn mond heeft genomen.

‘Ik kan me niet herinneren dat ik ooit zoveel sterren heb gezien’, verzucht Nanali en wijst naar boven. ‘Toch is het de tweede keer dat ik de oversteek maak.’

‘De ene nacht is de andere niet.’ De kapitein glimlacht tussen twee rookwolken door. ‘We zijn tot nu toe pal noord gevaren. De poolster bevindt zich daar.’ De kapitein wijst omhoog en legt uit waar ze moet kijken.

‘Hoe kun je navigeren als je door de wolken die ster niet kunt zien?’

‘Prinses, ’s nachts varen we niet, maar dobberen slechts, zoals nu ook het geval is. Een aantal roeiers geeft het schip een beetje snelheid omdat het anders een speelbal van de golven wordt. Overdag gebruiken we de zon om te navigeren en als die niet zichtbaar is, gebruiken we een kompas. Die laatste methode is niet erg nauwkeurig, maar geeft een globale richting aan.’